

«Յամի Տեառն 1893, և հայկական 1385. ի հայրապետութեան ամենայն Հայոց Տ. Մկրտչի, անօրէնութեամբ առաջնորդի թեմիս Մեսրոպբարբեափսկոպոսի Սմբատեանց շինեցաւ կաթուղիկէն վանիցս վեց հարիւր բուրջի արօք բազուարընակ պարոն Նիկոլայի Ստեփանեան թագոսեանց ի յիշատակ հանգուցեալ Մարիամու գասեր հօրեղբօր իւրոյ հանգուցեալ Զաքարիայի թագոսեանց»:

Ներկայ 1893 թուին սարահատակել տուեցի վանքի տաճարի մէջը, որ կարեւորն էր: Կարեւոր եկեղեցական զարդուց մին և նշանաւորն է և սեղանոյ Խաչկալն, որոյ համար ևս կարգադրութիւն արեցի շինելու, և Աստուծով այն ևս միւս տարին կը պատրաստուի:

Մնաց ամենակարեւորաց մին՝ վանական դպրոցի շինութիւնը և բարեկարգութիւնը, որ յարգոյ Բուզաղեան եղբարց պործն է և պարտքը, որոց հետ խօսելու և խորհելու համար ուղարկեցի վանքի վանահայր Ստեփաննոս վարդապետին՝ ըստ սրում դպրոցի հիմնադիր և բարերար հոգաբարձուն նորա Բուզաղեանքն են, և Բուզաղեան անունով է կոչուում դպրոցը, ինչպէս գրքիս մէջ յիշուած է ընդարձակ իւր տեղում:

Սաղիանի վանքի առաջնորդաց (վանահարց) ցուցակից, որ նոյն է Զիրուանայ երկրի առաջնորդաց, և Սաղիանի վանքի արձանագրութիւններից երևում է, որ ինչպէս Ազուանից աշխարհի բոլոր վանքերը, նոյնպէս և Սաղիանի վանքը հիմնարկուած է Մեսրոպբ թարգմանչից փրկչական 410 թուականից՝ և շինուած Ազուանից թագաւորներից և իշխաններից, և յատկապէս այն տեղերումն՝ ուր և Նդիշէ առաքեալը Քրիստոսի 50 թուին և Իրիզորիս առաջին կաթուղիկոսն Ազուանից